

**TĪRA UN VIDEI DRAUDZĪGA PIEEJA
INDUSTRIJAI UN ENERĢIJAS RAŽOŠANAI,
KĀ ARĪ TĀS EKONOMIJAI
VADLĪNIJAS DARBINIEKIEM**

Ievads

Šis vadlīnijas izstrādātas Eiropas Savienības līdzfinansētā projekta "GREENET progresa veicināšana uz zaļās pieejas pāreju godprātīgā, sociāli atbildīgā veidā – industrijā, energonozarē un transportā" ietvaros, lai veicinātu un popularizētu zaļo pāreju uz nulles oglekļa emisiju ekonomiku. Tās paredzētas, lai palīdzētu darbiniekiem plānot un īstenot pasākumus ar mērķi samazināt savu uzņēmumu ietekmi uz klimatu un vidi, un lai veicinātu Eiropas Zaļā kursa mērķu un uzdevumu sasniegšanu.

Vadlīnijās ir norādīta virkne darbību, ko darbinieki un viņu organizācijas var veikt, lai samazinātu savu darba vietu radīto oglekļa emisiju apjomu un ietekmi uz vidi. Tajās arī skaidrots, kādus soļus darbinieku pārstāvji var veikt, lai parādītu proaktīvu pieeju, lai padarītu uzņēmumu, kuros viņi strādā, darbību videi nekaitīgāku, un izplatītu ilgtspējīgu praksi.

Rīcības nepieciešamība

Klimata pārmaiņām piemīt pastiprinoša, saasinoša un negatīva ietekme uz ekonomiku un sabiedrību. Tās rada **riskus uzņēmumiem un darbiniekiem**, jo ekstremāli laikapstākļi ietekmē uzņēmumu darbību (un var palielināt uzņēmējdarbības izmaksas), kā arī darba apstākļus (fiziskie riski). Tajā pašā laikā **klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumi**, ko piemēro, lai novērstu klimata pārmaiņu radītos riskus, **ietekmē darbavietas un pieprasījumu pēc prasmēm**, jo tie ietver tehnoloģiju un uzņēmējdarbības pārorientāciju, ko stimulē attiecīgā politika un noteikumi, piemēram, Eiropas zaļā kursa noteikumi. Šī iemesla dēļ klimata pārmaiņām neizbēgami jāklūst par arodbiedrību apskatītām un risinātām problēmām. Papildus tam, darbiniekiem to organizācijās ir jābūt spēcīgai un nozīmīgai, ietekmējošai balsij attiecībā uz pasākumiem, kas nepieciešami, lai mazinātu klimata pārmaiņas un palielinātu noturību pret tām.

Šajā ziņā ir ļoti svarīgi, lai darbinieki izmantotu **proaktīvu pieeju**, kas ietver iepriekšējus, prognozējošus pasākumus, jo tie dod pietiekami daudz laika risinājumu izstrādei, testēšanai un pielāgošanai, un laiku darbiniekiem, lai tie pielāgotos, un tāpēc šādi pasākumi var dot darbiniekiem daudz labākus rezultātus nekā tikai reaģēšana uz darba devēja darbībām vai pastāvošajām problēmām brīdī, kad tās rodas un kļūst aktuālas. Proaktīvi pasākumi dod darbiniekiem iespēju būt aktīviem zaļās pārejas dalībniekiem un veicina sadarbību ilgtspējības jomā.

Veicot darbības, kas samazina viņu darba vietas oglekļa izmešu un vides ietekmes apjomu (ietekmes uz vidi "*pēdu*"), darbinieki padara savu darba vidi ilgtspējīgāku un noturīgāku, kas var uzlabot **nodarbinātības drošību**. Īstermiņā šādas darbības var palīdzēt uzņēmumam uzlabot tā **ekonomiskos rādītājus** (pateicoties efektīvākai enerģijas un materiālu izmantošanai un no tās izrietošajam izmaksu samazinājumam, samazinātai atkarībai no neatjaunojamiem materiāliem un piegādes nepastāvībai; samazināts finansiālais slogs, pateicoties samazinātām emisijām, samazināts tiesas prāvu vai saistību risks saistībā ar kaitējumu videi; labākas iespējas iegūt investīciju finansējumu un iegūt pasūtījumus zaļo iepirkumu ietvaros). Koncentrēšanās uz ilgtspējīgu praksi veicina arī inovācijas, kas palīdz veidot uzņēmuma **konkurētspējas priekšrocības**.

Aktīvi iesaistoties apmācību un attīstības iniciatīvās, darbinieki veido **ilgākas karjeras izredzes**. Visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi, arodbiedrībām, darbojoties valsts (nozaru) un reģionālā līmenī, ir svarīga loma tādu **politiku un tiesību aktu izstrādē, kas atbalsta godīgu pāreju**.

Darbiniekiem pieejamās darbības

Darba ņēmēji un darbinieku organizācijas var ievērojami veicināt savu uzņēmumu oglekļa un vides "*pēdas*" nospiedumu samazināšanu. Viņi to var darīt, iestājoties par ilgtspējības/zaļās iniciatīvas īstenošanu, piedaloties tajā un vadot to (kā parādīts tālāk).

1. Izpratnes veicināšana un ilgtspējīgas prakses aizstāvēšana

- Tā ietvaros iespējams izglītēt kolēģus par ilgtspējības nozīmi un to, kā viņu loma ietekmē uzņēmuma ietekmi uz vidi;
- Mudināt vadību noteikt prioritātes ilgtspējības iniciatīvām un pieņemt videi draudzīgas politikas (piemēram, atkritumu samazināšanas programmas, energoefektivitātes mērķus vai ieguldījumus atjaunojamos energoresursos) un videi draudzīgu praksi.

2. Piedalīšanās ilgtspējīgās praksēs

- Tā ietvaros iespējams efektīvi izmantot resursus (piemēram, samazinot enerģijas patēriņu, ierobežot atkritumu daudzumu) ikdienas darbībā.
- Tāpat iespējams praktizēt ilgtspējīgus braukšanas paradumus, piemēram, ekoloģiskas braukšanas metodes, lai samazinātu degvielas patēriņu (piemēram, transporta nozarē).
- Piedalīties otrrreizējās pārstrādes programmās un atbalstīt vienreiz lietojamo materiālu samazināšanu, jo īpaši noliktavās un iepakojumos.
- Iespējams aktīvi piedalīties tādu materiālu kā metāls, plastmasa un papīrs, pārstrādes iniciatīvās darbavietā.
- Ieteicams pieņemt praksi, kas samazina materiālu lūžņus un veicina efektīvu izejvielu izmantošanu ražošanas procesos.
- To iespējams risināt, veicinot enerģiju taupošas darbības, piemēram, izslēgt aprīkojumu, kad tas netiek lietots, un optimizēt iekārtu iestatījumus, lai samazinātu enerģijas patēriņu.

3. Apmācību un attīstības atbalstīšana

- To iespējams veicināt, atbalstot un piedaloties apmācību programmās, kas vērstas uz ilgtspējību (piemēram, elektrisko transportlīdzekļu vadīšana vai jaunu digitālo rīku izmantošana loģistikas optimizēšanai transporta nozarē).
- Iespējams piedalīties apmācību programmās par energoefektīvām iekārtām, atjaunojamās enerģijas sistēmām vai ilgtspējīgām ražošanas metodēm (piemēram, ražošanas sektorā).
- Tā ietvaros ieteicams dalīties zināšanās un paraugpraksē ar kolēģiem, tostarp mazāk pieredzējušiem darbiniekiem, lai veidotu kolektīvu kompetenci zaļo tehnoloģiju un procesu jomā.

4. Sadarbība ar vadību zaļās pārejas plānošanā

- Lai to nodrošinātu, iespējams aktīvi piedalīties diskusijās ar vadību, lai kopīgi izstrādātu zaļās pārejas stratēģijas.
- Ar šādu mērķi ieteicams ieteikt idejas uzņēmuma oglekļa "*pēdas*" samazināšanai, piemēram, tīrāku tehnoloģiju ieviešanu vai loģistikas optimizēšanu.
- Vēlams sniegt praktiskus ieskatus: piedāvāt informāciju par darbības izmaiņām, piemēram, maršruta optimizāciju vai tehnoloģiju jauninājumiem, pamatojoties uz pieredzi.
- Piedalīties plānošanā: pievienojieties komitejām vai darba grupām, kas koncentrējas uz vides ilgtspējību, lai nodrošinātu darbinieku perspektīvas.

5. Darba vietu ilgtspējības projektu īstenošana/ilgtspējības kultūras veicināšana

- Šī mērķa labā ieteicams organizēt kampaņas, lai samazinātu enerģijas patēriņu, piemēram, veicinot dabiskā apgaismojuma izmantošanu vai optimizējot ražošanas grafikus.
- Motivējiet kolēģus un apkārtējos pieņemt videi draudzīgu praksi un lepoties ar ieguldījumu ilgtspējības centienos.
- Veiciniet automašīnu koplietošanu, braukšanu ar velosipēdu uz darbu vai sabiedriskā transporta izmantošanu, lai samazinātu transporta radītās oglekļa emisijas.
- Vadiet iniciatīvas, lai atkārtoti izmantotu vai pārstrādātu ražošanas blakusproduktus.
- Atzīstiet un atzīmējiet individuālo vai komandas ieguldījumu uzņēmuma ietekmes uz vidi samazināšanā.

6. Iesaistīšanās kolektīvo pārrunu procesos ar ilgtspējības mērķi

- Šajā nolūkā iespējams sadarboties ar darba devēju, lai tas ieklaustu apkārtējās vides mērķus un prakses kolektīvo pārrunu procesos un līgumos.
- Koplīgumos iekļaujiet apkārtējās vides saistības, piemēram, ieguldījumus ilgtspējīgās tehnoloģijās vai apmācības programmās.
- Rīkojiet sarunas par zaļajām investīcijām: iestāieties par darba devēju saistībām ieguldīt videi draudzīgās tehnoloģijās, darbinieku apmācībā un resursu efektivitātē.
- Popularizējiet pasākumus, kas nodrošina darba drošību pārejā uz zaļajām tehnoloģijām, piemēram, pārkvalificēšanas programmas.

Arodbiedrības pārrunās var iestāties par sekojošo¹:

- Lai darba devēji atzītu nepieciešamību rīkoties, risinot klimata pārmaiņu radītās problēmas;
- Lai darba devēji atzītu vides jautājumus kā daļu no pārrunu darba kārtības ar arodbiedrībām;
- Lai pastāvētu saskaņota kopīga pieeja taisnīgas pārejas plānošanai (saskaņoti taisnīgas pārejas principi un pasākumi, piemēram, darba un atalgojuma garantijas, prasmju uzlabošana un pārkvalifikācijas nodrošināšana utt.)
- Oglekļa izmešu un vides "pēdas" nospiedumu pārvaldība, konsultējoties ar arodbiedrībām.
- Noteikumiem, kas saistīti ar sekojošo: ilgtspējīgu transportu, resursu pārvaldību, ētiskiem iepirkumiem, investīcijām un banku darbību, pārtikas un zemes izmantošanu, ūdens saglabāšanu, gaisa piesārņojumu, sabiedrības un kopienu iesaistīšanos.

¹ Pamatojoties uz 2024. gada Velsas Arodbiedrību kongresu (*Wales TUC*), *zaļāka* darba vieta godprātīgam pārejas procesam. Pieejams Velsas Arodbiedrību kongresa (*Wales TUC*) rīku komplekts arodbiedrībām: https://www.tuc.org.uk/sites/default/files/2021-02/Greener%20Workplaces%20-%20English%20Version_0.pdf

7. Ilgtspējības nepilnību/vides problēmu uzraudzība un ziņošana par tām

- Šajā nolūkā ieteicams koncentrēties uz zemas efektivitātes zonām, piemēram, uz novecojušām iekārtām vai energoietilpīgām metodēm, un piedāvāt alternatīvas.
- Novērojiet un ziņojiet par izšķērdīgu vai videi kaitīgu praksi vadībai, lai nodrošinātu šo jautājumu uzlabojumus.
- Pārraugiet un ziņojiet par darbībām, kas negatīvi ietekmē vidi, piemēram, nepareizu atkritumu izvešanu vai pārmērīgu enerģijas izmantošanu.
- Palīdziet nodrošināt vides noteikumu un iekšējās ilgtspējas politikas ievērošanu.

8. Sadarbība ar ārējiem partneriem

- Strādājiet ar kopienas grupām: Sadarbojieties un veidojiet partnerattiecības ar vietējām vides organizācijām, lai atbalstītu plašākas ilgtspējības iniciatīvas.
- Iesaistieties darbā ar akadēmiskajām iestādēm vai NVO, lai piekļūtu mācību resursiem un ilgtspējības rīku komplektiem, lai piesaistītu zināšanas un resursus ilgtspējības projektos.
- Sadarbojieties ar citiem uzņēmumiem vai arodbiedrībām, lai apmainītos ar idejām un atkārtotu veiksmīgas zaļās iniciatīvas.

9. Sabiedriskās politikas un vispārējās politikas saskaņošanas aizstāvēšana

- Lobējiet atbalstošu politiku un tiesību aktus. Sadarbojieties ar arodbiedrībām un nozares grupām, lai virzītu politiku, kas stimulē zaļo ražošanu un darbinieku aizsardzību.
- Atbalstiet valsts finansējuma piešķiršanu zaļo tehnoloģiju un darbinieku apmācības programmu atbalstam.
- Iestājieties par politiku, kas aizsargā darbiniekus pārejā uz zaļāku praksi, piemēram, par pārkvalifikācijas programmām vai nodarbinātības drošības pasākumiem.

Plānošana un pasākumu īstenošana uzņēmuma līmenī

Lai gan arodbiedrību uzsāktās darbības, lai samazinātu savu darba vietu ietekmi uz klimatu un vidi, var koncentrēties uz dažādiem jautājumiem: enerģijas avotiem, energoefektivitāti, resursu pārvaldību, ar darbu saistītiem ceļojumiem, parasti tām visām būtu jāveic līdzīgi pasākumi, kā aprakstīts tālāk.²

1. solis: Izpēte

- Nosakiet, kurš uzņēmumā ir **atbildīgs par jomu**, uz kuru vēlaties koncentrēt mērķa pūliņus, piemēram, vides jautājumiem, resursu un atkritumu apsaimniekošanu, iepirkumiem utt.
- Ievāciet un apkopojiet informāciju par **uzņēmuma politiku un procedūrām**, kā arī par **faktisko praksi** un tās ietekmi un iedarbību (piemēram, izmantotā enerģija un resursi, radītās emisijas, reģenerētā enerģija, atkārtoti izmantotie materiāli, pārstrādātie atkritumi utt.).

Lai apkopotu datus par pašreizējo praksi, **veiciet aptauju vai auditu**. Piemēram:

² Pamatojoties uz Velsas TUC (2024. gads)

- ja uzmanības centrā ir ilgtspējīga transporta nozare, veiciet aptauju starp savas arodbiedrības organizācijas biedriem, lai noskaidrotu, kā viņi pārvietojas, un kas liktu viņiem izmantot alternatīvus ceļošanas veidus);
- ja uzmanības centrā ir atkritumu samazināšana, veiciet atkritumu daudzuma un dažādu veidu atkritumu pārstrādes auditu, ņemot vērā atkritumu hierarhiju:
  - pārskatiet iepirkumus un materiālu apriti;
  - pārskatiet paša uzņēmuma produktus un procesus.

Atskaitīšanās par korporatīvo ilgtspējību Visiem ES lielajiem uzņēmumiem un sarakstā iekļautajiem MVU ir pienākums atklāt informāciju par riskiem un iespējām, ko tie uzskata par sociālajiem un vides jautājumiem, kā arī par to darbības ietekmi uz cilvēkiem un vidi saskaņā ar [Korporatīvās ilgtspējas pārskatu direktīvu](#), kas stājas spēkā 2023. gada 5. janvārī. Pateicoties tam, investoriem un citām ieinteresētajām pusēm ir pieejama informācija, kas nepieciešama, lai novērtētu finanšu riskus un iespējas, kas izriet no klimata pārmaiņām un citiem ilgtspējības jautājumiem.

- Nosakiet un identificējiet visus izmaksu ietaupījumus (tas būs svarīgi sarunu posmā).
- Ja piemērojams, ievāciet atbilstošu **kontekstuālo informāciju**. Piemēram, ja uzmanības centrā ir ilgtspējīga transporta nozare, būtu jāzina, kādi sabiedriskā transporta savienojumi ir pieejami kā alternatīva braukšanai ar automašīnu.

2. solis: Iesaistīšanās

- Izrunājiet un apspriediet savus pētījumu rezultātus ar savas arodbiedrības organizācijas locekļiem.
  - Apspriediet iespējamus pasākumus, ko var piemērot (piemēram, lai samazinātu atkritumu daudzumu).
  - Uzziniet, kāda veida izmaiņas šie pasākumi atbalstīs.
- Runājiet ar citām arodbiedrībām un citiem biedriem.

Plānojot un apspriežot pasākumus identificēto izaicinājumu un iespēju risināšanai, noteikti izmantojiet attiecīgās ilgtspējības hierarhijas.

3. solis: Plānošana

- Sagatavojiet rīcības plānu, pamatojoties uz izpēti un konsultāciju posmu rezultātiem.
- Koncentrējieties uz darbībām ar vislielāko ietekmi.
- Plānojiet kampaņas, lai veidotu atbalstu pārmaiņām.

4. solis: Pārrunas

Sarunu rezultātā ir jāvienojas par plānu ar visām pusēm iegūstamām priekšrocībām. Tostarp tas attiecas uz darbiniekiem, darba devējiem un vidi.

- Pārliecinieties, ka pirms pārrunām ir pilnībā skaidrs pamats sarunām ar vadību par sekojošo:
  - vides mērķiem (piemēram, atkritumu samazināšanu);
  - par ieguvumiem darba devējam, piemēram, izmaksu ietaupījumiem, uzlabotu reputāciju;
  - par priekšrocībām strādniekiem.
- Nodrošināt, lai darba ņēmēji varētu piedalīties ieguvumos, kas izriet no ierosinātajām darbībām. Ietaupījumi (kas iegūti no samazinātām emisijām, samazinātiem atkritumiem, efektīvākas enerģijas un resursu pārvaldības utt.) būtu atkārtoti jāiegulda cilvēkos, viņu prasmēs, darba vietu saglabāšanā un turpmākos uzņēmuma ilgtspējas uzlabojumos (piemēram, nepārtrauktā efektivitātē).

5. solis: Konsolidācija

- Komunicējiet un publiskojiet panāktās sekmes. Pārliecinieties, ka arodbiedrības organizācijas locekļi ir informēti par sarunās panāktajiem uzlabojumiem un par arodbiedrības lomu.
- Nodrošiniet, ka darba devējs nodrošina atbilstošu apmācību un informētības palielināšanu (piemēram, par atkritumu apsaimniekošanu, iepirkuma politiku utt.)
- Pārraugiet saskaņoto darbību īstenošanu un pārskatiet to gaitu

Jauna loma: darbinieku pārstāvis apkārtējās vides jautājumos

Parasti uzņēmumos ir darba drošības un veselības aizsardzības darbinieku pārstāvji un apvienotā komiteja, kas nodarbojas ar darba drošību un veselību darba vietā. To pašu modeli var izmantot, lai nodrošinātu darbinieku pārstāvību vides jautājumos: darbinieku vides pārstāvji un apvienotā komiteja, kas kalpo kā forums, lai vienotos ar vadību par kopīgu pieeju oglekļa izmešu samazināšanai un ilgtspējībai darba vietā. Abas darbinieku pārstāvju lomas: darba drošības un veselības aizsardzības, kā arī vides jautājumu lomas var pildīt viena un tā pati persona, vai tās var būt nošķirtas.

Apvienotajā Karalistē arodbiedrības ir aicinājušas likumā noteikto *zaļo* pārstāvju atzīšanu, taču arī bez tās atsevišķās darba vietās arodbiedrībām ir izdevies panākt, ka darba devēji atzīst šādu lomu un iekļauj vides jautājumus konsultāciju programmās.

Zaļā pārstāvja loma var ietvert sekojošo³:

- Apziņas palielināšanu un videi draudzīgas prakses veicināšanu biedru vidū;
- Sadarbību ar arodbiedrības filiāli par *zaļajiem* un ilgtspējas jautājumiem, kas jārisina ar vadību;
- Darba vietas vides auditu veikšanu;
- Darba devēju darbības un progresa uzraudzīšana attiecībā uz *zaļajām* politikām un mērķiem;
- Iesaistīšanos labākās darba vietas prakses izstrādē, lai samazinātu ietekmi uz klimatu un vidi (politikas un vadības sistēmas, darba vietas līgumu slēgšana);
- Tīklošanu ar citiem darbinieku pārstāvjiem vides jautājumos.

---

³ Pamatojoties uz Velsas TUC (2024. gads)

Pielikums. Ilgtspējības hierarhijas un produkta dzīves cikla novērtējums

Nosakot darbības prioritātes saskaņā ar tālāk definētajām hierarhijām, iespējams maksimāli palielināt savu centienu ietekmi.

Enerģijas hierarhija

1. **Energoekonomija.** Novērsiet nevajadzīgu enerģijas izšķērdēšanu: mainiet izšķērdīgu uzvedību, izslēdziet neizmantojamās ierīces, noregulējiet apkuri zemākā temperatūrā, izslēdziet neefektīvu telpas izmantošanu.
2. **Energoefektivitāte.** Patērējiet efektīvāk: izmantojiet tehnoloģijas, lai samazinātu pieprasījumu un novērstu enerģijas zudumus: izmantojiet energoefektīvākas ierīces, programmējamus termostatus, inteligēntas vadības ierīces; labāku ēku un cauruļu izolāciju. Izstrādājiet energoefektīvus produktus.
3. **Atjaunojamās enerģijas** lietošana.
4. Zemu emisiju enerģijas izmantošana: neilgtspējīgi avoti, izmantojot zemu oglekļa emisiju tehnoloģijas (zema oglekļa ražošana, oglekļa uztveršana).
5. Vismazākā mērā efektīva ilgtspējība: Parasto avotu izmantošana

Atkritumu pārvaldības hierarhija

1. **Novēršana** (samazināšana). Samaziniet izlietotā iepakojuma daudzumu, izslēdziet vienreiz lietojamus produktus, izstrādājiet izstrādājumus, lai tie būtu izturīgi, atkārtoti lietojami, labojiet un pārstrādājiet.
2. **Atkārtota izmantošana/remonts/atjaunošana/atkārtota ražošana**
3. **Pārstrāde / Kompostēšana**
4. **Cita materiālu atgūšana** (tostarp enerģijas atgūšana)
5. Vismazākā mērā efektīva ilgtspējība: Utilizācija

Pārvietošanās (transporta) uz darba vietu hierarhija

1. **Vajadzību samazināšana** (piemēram, sapulces un sadarbība tiešsaistē)
2. **Pārvietošanās, ejot kājām**
3. **Braukšana ar velosipēdu**
4. **Sabiedriskais transports**
5. **Auto dalīšana, koplietošana un elektriskās automašīnas⁴**

⁴ Elektrisko transportlīdzekļu faktiskā ilgtspējība un vides draudzīgums ir atkarīgs no fosilā kurināmā īpatsvara patērētās elektroenerģijas kombinācijā. Pastāv arī bažas par elektrisko jaudas akumulatoru utilizāciju. Lai risinātu šo problēmu, 2023. gadā tika pieņemta Jaunā akumulatoru regula, kurā no 2025. gada pakāpeniski jāievieš mērķi attiecībā uz otrreizējās pārstrādes efektivitāti, materiālu reģenerāciju un pārstrādāto saturu.

6. Vismazākā mērā efektīva ilgtspējība: Automašīnas ar standarta iekšdedzes dzinējiem

Uz dzīves ciklu balstīta produktu analīze

Tajā tiek ņemti vērā visi produkta dzīves posmi, lai novērtētu radītās emisijas, atkritumus un citu ietekmi uz vidi, kā arī enerģijas, materiālu un citu resursu izmantošanu.

1. Resursu ieguve un transportēšana
2. Ražošanas process
3. Iepakojums un pārvadāšana
4. Eksploatācija
5. Dzīves cikla noslēgums

greenet

Fast forwarding the green transition in just and socially responsible way – cases of industry, energy and transport sectors

- This copy is free -

Finansēts no Eiropas Savienības līdzekļiem. Izteiktie viedokļi un nostājas ir tikai autora(-u) viedokļi un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Komisijas nostāju. Ne Eiropas Savienība, ne finansējuma piešķiršanas iestāde nevar tikt uzskatītas par atbildīgām par tiem.

Co-funded by
the European Union